

עפ"ג 3412/01/14 - סעיד אבו זלאם נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ג 3412-01-14 אבו זלאם נ' מדינת ישראל 19 מאי 2014

בפני הרכב כב' השופטים:

יגאל גריל, ס. נשיא [אב"ד]

שמואל ברלינר, שופט

ברכה בר זיו, שופטת

המערער:

סעיד אבו זלאם ת.ז. 021019195

ע"י ב"כ עו"ד ב' פלאח ו/או עו"ד מ' כרמל

נגד

המשיבה:

מדינת ישראל

באמצעות פרקליטות מחוז חיפה (פלילי)

ע"י ב"כ עו"ד גב' ירין שגב

פסק דין

א. בפנינו ערעור על גזר דינו של בית משפט השלום בעכו בשבתו כבית המשפט לתעבורה (כב' השופט י' בכר) מיום 24.11.13, בתיק ת"ד 11334/05 לפיו, נדון המערער, יליד 1942 ל- 6 (שישה) חודשי מאסר בפועל שירוצו בעבודת שירות, שישה חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים, קנס בסך 4,000 ₪ או 40 ימי מאסר תמורתו, ופסילה מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה לתקופה של שמונה שנים, בניכוי 45 ימי הפסילה המינהלית.

ב. העובדות הצריכות לעניין הינן בתמצית אלה:

לבית משפט קמא הוגש כתב אישום כנגד המערער בו נטען, שבתאריך 1.8.05, שעה 14:45 לערך, נהג המערער ברכבו, בתחומי העיר נהריה, מדרום לצפון. אותה עת נסע בכביש, בכיוון נסיעת המערער, המנוח, אשר רכב על אופנוע. בהגיע המערער עם רכבו בסמוך למלון בו התגורר, סטה המערער עם רכבו שמאלה וחסם את דרכו של האופנוע, שעה שזה החל לעוקפו משמאל. האופנוע התנגש ברכבו של המערער, והמנוח הועף מעליו ונחבל בראשו, כשהוא פוגע בשני רכבים חונים.

עקב החבלות החמורות נפטר המנוח למחרת התאונה.

ג. המערער הואשם בגרימת מוות ברשלנות, לפי סעיפים 64+40 של פקודת התעבורה (נוסח חדש), התשכ"א-1961 (להלן: "**פקודת התעבורה**"), סטייה מנתיב נסיעה לפי סעיף 40(א) לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961 (להלן: "**התקנות**") וסעיף 38(2) של פקודת התעבורה, פנייה שלא בבטחה לפי סעיף 41 של התקנות וסעיף 38(2) של פקודת התעבורה, וכן פנייה שמאלה, עבירה לפי סעיף 43(א)2 של התקנות, וסעיף 38(2) של

ד. לאחר שנשמעו הראיות, ניתנה, ביום 22.11.12, הכרעת הדין של בית משפט קמא לפיה, הורשע המערער בעבירות המיוחסות לו בכתב האישום, זאת לאחר שבית משפט קמא קבע, כי המשיבה עמדה בנטל המוטל עליה להוכיח אשמתו של המערער.

בית משפט קמא קבע, בין היתר, כי התאונה אירעה כ- 1.5 שניות לאחר שהמערער החל בפנייה, ומכאן שהמנוח היה בתחום שדה הראייה של המערער שהינו 150 מטר, כך שהיה על המערער להבחין ברוכב האופנוע ולא לסטות מנתיב נסיעתו.

עוד ציין בית משפט קמא, כי המנוח (רוכב האופנוע) היה במרחק של 33.33 מטר מרכבו של המערער, שעה שזה החל בפנייה.

בית משפט קמא קבע, שהואיל והמערער היה זה שביצע את הפנייה שמאלה, רבצה עליו האחריות לוודא כי אינו מהווה גורם סיכון למשתמשים האחרים בדרך, ולכן היה עליו לוודא שהנוסעים אחריו אינם מנסים לעקוף אותו, וכי הדרך פנויה מכל הכיוונים וזאת לפני שהחל בפנייה.

רשלנות המערער באה לידי ביטוי, לפי בית משפט קמא, בכך שלא בחן כראוי את הדרך מאחוריו ולצדו, לפני הפנייה שמאלה, כדי לבדוק שמא הוא נעקף, שעה שהאט את מהירות נסיעתו.

עוד קבע בי משפט קמא, כי רשלנות המערער היא שלא הבחין במנוח על האופנוע בשום שלב עובר לתאונה אף שיכול וצריך היה להבחין בו כעולה מחומר הראיות שהובא בפני בית משפט קמא.

ה. מסקנת בית משפט קמא הייתה, כי רשלנותו של המערער היתה הגורם המכריע לקרות התאונה, דהיינו, חסימת דרכו של רוכב האופנוע, שעקף את רכבו של המערער, וכי המערער הוא הגורם הממשי לקרות התאונה.

בית משפט קמא הוסיף, כי העובדה שהאופנוע נסע במהירות מופרזת ועקף רכב משמאל שהיה בהאטה, אין בה כדי לאיין את רשלנותו של המערער.

בית משפט קמא מציין, כי הלכה היא שעל כל נהג לצפות רשלנות של אחר ואין ברשלנות האחר כדי לפטור מאחריות אם הגורם הרשלני (בענייננו, המערער) חייב לצפות מעשה רשלנות זה.

ו. לעניין הראיות לעונש, העיד בפני בית משפט קמא, ביום 24.10.13, אביו של המנוח, שסיפר כי המנוח היה

אחרי שירות צבאי, הייתה לו חברה, והשניים עמדו לבוא בברית הנישואין, בתוך מחצית השנה. לפי עדות אביו של המנוח, המשפחה נהרסה לאחר התאונה ואת רעייתו פקדו מחלות.

בא כוח המשיבה הגיש את הרשעות התעבורה של המערער.

ז. מטעם המערער הובאו עדי אופי: מר אשר ליכטבאום - מנהל מחוז חיפה והגליל המערבי של האגודה לשירות לאומי, שהעיד בכל הנוגע לפעילותו ויוזמתו של המערער בהפעלת מתנדבים מן המגזר הערבי, שהתנדבו במוסדות חינוך ובמשרדי ממשלה. העד מסר, כי המערער ביצע את עבודתו זו, שלא על מנת לקבל פרס, ובמשך תקופה של כ- 4 שנים עברו דרכו קרוב ל- 500 מתנדבים.

ח. עד אופי נוסף היה, מר שמעון שריקי, ששימש בעבר כמזכיר ראשי של בית המשפט המחוזי בבאר שבע וכיום הוא גמלאי. עד זה מסר, כי המערער, היה בזמנו יו"ר פורום המזכירים הראשיים והעד למד להעריך את עבודתו ותרומתו של המערער למערכת, לרבות פעילותו של המערער במערך הדרכת העובדים. גם העד מר שריקי, מסר על פעילותו הברוכה של המערער בכל נושא השירות הלאומי במגזר הערבי וכן סיפר, כמו גם העד הקודם, מר ליכטבאום, שעקב האירוע התאונתי, היה המערער מאוד נסער, כאב את כאב המשפחה של המנוח, ועד עצם היום הזה הדבר אינו נותן לו מנוח.

הסנגור גם הגיש תעודות רפואיות בעניינו של המערער ומכתבי הוקרה והערכה מרשויות שונות ברחבי הארץ.

ט. בא כוח המשיבה אישר בטיעונו שאין לחובת המערער הרשעות קודמות בפלילים, אלא רק 9 הרשעות בתחום התעבורה, בציינו שמדובר בעבר תעבורתי יחסית לא מכביד, והוסיף כי המערער נוהג מאז שנת 1963.

בא כוח המשיבה עמד על המחיר הכבד והטראגי בתאונה זו, שבה קופדו חייו של בחור צעיר, ולכן דרש להטיל על המערער עונש חמור ומרתיע, דהיינו, מאסר בפועל ופסילה מלנהוג לתקופה הולמת,

וזאת בהסתמך על עיקרון קדושת החיים ושיקולי ההרתעה, והוסיף, שהנסיבות האישיות של נאשם בעבירה של גרימת מוות ברשלנות, אינן בעלות משקל כבעבירות אחרות.

עוד טען בא כוח המשיבה, כי דרגת הרשלנות של המערער הייתה גבוהה, הוא גם לא נטל אחריות לרשלנותו, וניהל את המשפט עד תום.

י. בהתייחס לתסקיר ציין בא כוח המשיבה, כי המערער אמנם הביע צער על התוצאות הטראגיות של האירוע, אך מסר כי אינו רואה עצמו אשם בתאונה, ולכן אינו נוטל אחריות לביצוע העבירה, ומשום כך שירות המבחן גם לא בא בהמלצה טיפולית.

בסיכום הדברים, ביקש בא כוח המשיבה, להטיל על המערער עונש מאסר בפועל בין 12 ל - 24 חודשים, מאסר מותנה, פסילה בפועל לשנים ארוכות, פסילה על תנאי וקנס.

י"א. מי שהיה בא כוחו של המערער בפני בית משפט קמא הדגיש, כי המנוח נהג על אופנועו במהירות של 80 קמ"ש, במקום 50 קמ"ש, משמע, 30 קמ"ש מעל המותר. לטענתו, אילו היה המנוח נוהג במהירות המותרת, ייתכן והתאונה לא הייתה מתרחשת או שתוצאותיה לא היו קטלניות, הואיל ואפקט הפגיעה היה קל יותר.

לדעת סנגורו דאז של המערער, רשלנות המערער הייתה בדרגה הנמוכה שהרי הוא עצמו לא נהג במהירות, הוא לא התפרע בכביש, הוא לא נכנס ברמזור אדום, לא עקף עקיפה מסוכנת, לא חצה קו רצוף אלא, בסך הכל פנה שמאלה לעבר המקום שבו התגורר, עובר לאירוע.

י"ב. בנוסף, הצביע סנגורו דאז של המערער, על תסקיר שירות המבחן שממנו עולה, כי מדובר באדם מאוד חיובי, שפעולותיו הן חיוביות מאוד, ולטובת החברה כולה, מעבר לפעולותיו של אזרח רגיל. אמנם, שירות המבחן לא נתן המלצה טיפולית משום שהמערער לא נטל אחריות לאירוע התאונה, אך זאת משום שהמערער אכן מאמין שהוא איננו אשם באירוע התאונה.

י"ג. כמו כן הצביע הסנגור על המחלות מהן סובל המערער, ובנוסף לכך הצביע על פסיקה שממנה עולה כי במקרים דומים הוטלה ענישה של 6 חודשי מאסר שירוצו בעבודת שירות, ולא מאסר לריצוי מאחורי סורג וברית, כפי שביקש בא כוח המשיבה.

י"ד. עוד הוסיף סנגורו דאז של המערער, כי מאז האירוע נהג המערער ומאז, למעט אולי עבירת קנס, הוא לא ביצע עבירות תעבורה. כמו כן הדגיש, שהמערער עבד 22 שנה בשירות המדינה ולא ביצע עבירות משמעת ולטעמו, בנסיבות המקרה, אין להטיל על המערער יותר מאשר מאסר על תנאי, קנס, ופסילה לתקופה סבירה.

ט"ו. המערער עצמו פנה לבית משפט קמא וציין, כי הוא כואב מאוד את האירוע הטרגי שפקד את משפחת המנוח עקב התאונה, וכן תיאר בהרחבה את פעולותיו הברוכות בשירות הציבורי, לרבות הרצאות והנחיות בבתי ספר, מכללות ואוניברסיטאות, וכן הדגיש את אמונתו בדבר שילוב שני העמים.

בנוסף, ציין המערער את מחלת הסוכרת המתגברת אצלו מיום ליום לרבות, אי ספיקת כליות.

המערער ציין, שגם כיום הוא מקדיש מזמנו לחברה ומטפל ביישוב סכסוכים בכפרים ערביים בין המשפחות.

ט"ז. בגזר הדין שניתן ביום 24.11.13, הביא בית משפט קמא מן האמור בתסקירו של שירות המבחן ממנו עולה, כי המערער ניהל אורח חיים נורמטיבי ופרודוקטיבי שהביאו להישגים משמעותיים בעשייתו הענפה. כן צוין בתסקיר, כי המערער כופר באחריותו לאירוע התאונה.

עוד התייחס בית משפט קמא בגזר דינו לראיות לעונש מטעם המשיבה, כמו גם, לראיות בעניין העונש מטעם המערער, טיעוניהם של באי כוח שני הצדדים, דברו של המערער, ומדיניות הענישה.

י"ז. לאחר כל אלה, ציין בית משפט קמא, כי רשלנותו של המערער אינה נופלת במדרג הגבוה. רשלנות המערער באה לידי ביטוי בכך שלא בחן כראוי את הדרך מאחוריו ולצדו, לפני הפנייה שמאלה, כדי לבדוק שמא הוא נעקף שעה שהאט את מהירות נסיעתו, וכן באה רשלנותו לידי ביטוי בכך שלא הבחין במנוח שרכב על האופנוע, וזאת בשום שלב, אף שיכול וצריך היה להבחין בו כעולה מחומר הראיות.

י"ח. בית משפט קמא הוסיף, כי לא ניתן להתעלם מרשלנותו התורמת של המנוח שרכב על אופנוע בדרך עירונית במהירות גבוהה, שנקבעה על ידי בית המשפט כ - 80 קמ"ש, דהיינו, 30 קמ"ש מעל המהירות המותרת בקטע הדרך בו אירעה התאונה.

י"ט. שיקול רלבנטי נוסף שהביא בית משפט בחשבון הינו עברו התעבורתי של המערער, אשר נוהג מאז שנת 1963, ולחובתו רשומות 9 הרשעות קודמות, כשהאחרונה היא משנת 2008.

בית משפט קמא מצוין, שעברו התעבורתי של המערער איננו מכביד ויש בו כדי להעיד על כך שביצוע העבירות איננו מעיד על דפוס הנהיגה של המערער.

כ. עוד יש ליתן משקל לעובדה, כך ציין בית משפט קמא, כי מדובר בתאונה שאירעה בשנת 2005 וההליכים בבית המשפט התמשכו מאז ועד היום.

בית משפט קמא צוין, שהוא נתן משקל מסוים לנסיבותיו האישיות של המערער ותרומתו לחברה, אם כי לא משקל מכריע.

בית משפט קמא הוסיף, כי המערער הוא כבן 71, אדם חולה, שתרם תרומה משמעותית לחברה הישראלית ובזכות פועלו רבים מן האזרחים הערביים של המדינה התנדבו לשירות הלאומי.

על יסוד כל אלה הטיל בית משפט קמא על המערער את העונשים שפירטנו בפתח דברינו.

כ"א. המערער הגיש את ערעורו, הן על הכרעת הדין והן על גזר הדין, ואולם, בדיון שהתקיים בפנינו ביום 6.3.14, הודיעו באי כוחו של המערער, לאחר התייעצות עם המערער, כי המערער חוזר בו מן הערעור על הכרעת הדין, אך מבקש כי תהיה הקלה בענישה בגזר הדין, והמערער עצמו אישר את דברי באי כוחו, בדבר חזרתו מן הערעור על הכרעת הדין.

כ"ב. באשר לנימוקי הערעור המתייחסים לגזר הדין, נטען מטעם המערער, כי שגה בית משפט קמא משהטיל על המערער עונש מאסר לריצוי בדרך עבודות שירות, למרות קביעתו כי רשלנותו של המערער אינה נופלת במדרג הגבוה וחרף רשלנותו התורמת של המנוח.

כ"ג. לטענת המערער, לא התייחס בית משפט קמא במידה מספקת לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, ככל שאלה נסיבות המקלות עם המערער. לטעמו של המערער נתן בית משפט קמא משקל לשיקולי ענישה, אינטרס הציבור, והצורך בהגנה על הציבור והרתעה מפני עבירות דומות, אך לא נתן משקל מספיק לנסיבותיו האישיות של המערער.

כ"ד. לדעת המערער, הוא עמד בנסיבות המקרה בקריטריונים שיש בהם כדי להצדיק הימנעות מהרשעה, כמפורט בע"פ 2083/96 תמר כתב נ' מדינת ישראל, פ"ד נ"ב (3), 337.

המערער מדגיש, כי מדובר בעבירה ראשונה ויחידה שלו בפלילים, והוא נעדר כל עבר פלילי, ומעולם לא ריצה עונש מאסר, גם לא בעבודות שירות.

כמו כן טוען המערער, שהעבירה היא מסוג עוון, ובית משפט קמא קבע כי רשלנותו של המערער היא בדרגה נמוכה. כמו כן, צוין בנימוקי הערעור שהמערער תרם רבות למדינת ישראל, היה המזכיר הערבי הראשון בבית משפט ושימש כיועץ בתי המשפט הערבי הראשון והאחרון עד היום, ובעת ביצוע העבירה נשוא כתב האישום היה יועץ בית המשפט בנהריה.

כ"ה. עוד נטען בערעור, שבמועד גזר הדין היה המערער בן 71, ניהל במשך שנים אורח חיים נורמטיבי, והוא בן למשפחה נורמטיבית שחוותה טלטלה עקב מעורבותו בתאונה הדרכים הנדונה. הסבירות שהמערער יבצע עבירות נוספות, הינו אפסי ולמעשה לא קיים, ומדובר באירוע חד פעמי, מקרי, שאינו מעיד כלל על התנהגות עבריינית. עוד נטען, כי בית משפט קמא לא נתן משקל מספיק לכך שהמערער חולה סוכרת, סובל מאי ספיקת כליות ולחץ דם גבוה..

כ"ו. בנוסף: מאז ביצוע העבירות ועד הגשת כתב האישום ומתן גזר הדין, חלפו שנים רבות שבהן לא נפתח תיק אחר כנגד המערער ולא הייתה לו מעורבות בעבירות תעבורה, כגון התיק דנן, ולא בפלילים.

נטען גם בנימוקי הערעור, שבית המשפט רשאי להתחשב בשיקולי הרתעה, רק כשיש סיכוי ממשי שהטלת עונש מאסר תצליח להרתיע את העבריין. אך בענייננו אין צורך להחמיר עם המערער כדי להרתיעו מביצוע עבירות נוספות בעתיד ובכל מקרה, הרתעה אינה מחייבת דווקא מאסר בפועל.

כ"ז. עוד טוען המערער, כי בית משפט קמא התחשב בשיקולי אינטרס הרבים, אך גם לפי תיקון 113 לחוק, ענישה זו כפופה לעיקרון ההלימה, ובמקרה שבפנינו אי אפשר להטיל עונש מאסר משיקולי הרתעה בלבד.

לטעמו של המערער, היה על בית משפט קמא לחרוג לקולא בנסיבות המקרה, עקב נסיבותיו האישיות של המערער.

כ"ח. לעניין רכיב פסילת הרישיון טען המערער, כי עונש פסילת הרישיון בהצטרפו לענישה המשמעותית שנגזרה עליו, חורג לחומרה ויש לבטלו. מה גם, שהעבירה שביצע היא בדרגת רשלנות נמוכה ולכן אין טעם בפסילת רישיון הנהיגה שלו והרחקתו מן הכביש.

כ"ט. בסיכום הדברים, נטען בנימוקי הערעור, כי שגה בית משפט קמא כשהתעלם מנסיבותיו של המערער, מהן עולה שאין המדובר בעברייני ביסודו, ואין ספק שריצוי עונש מאסר, גם אם בדרך עבודת שירות, לא ייטיב לא עם המערער ולא עם החברה. לכן, מבוקש להורות על הפחתת עונש המאסר בפועל שהושת על המערער, ככל הניתן, וכן להפחית את רכיב פסילת הרישיון ולחלופין, לבטל את הרשעתו של המערער ולהפחית את עונשו.

ל'. בדיון שהתקיים בפנינו ביום 8.5.14, חזרו באי כוחו של המערער על תמצית הטענות שבערעור. הודגש, שבתשע השנים שחלפו מאז האירוע, שנים שבהן המשיך המערער לנהוג, לא נרשם לחובתו אף לא דו"ח תנועה אחד (באת כוח המשיבה ציינה בטיעוניה כי בשנת 2008 נרשם לחובת המערער דו"ח בגין שימוש בפלאפון).

צוין עוד בטיעוני הסנגורים, כי הם מבקשים להתמקד ברישיון הנהיגה ובאורך התקופה של עבודות השירות. בין היתר הצביעו הסנגורים על כך שהמערער ורעייתו סובלים מלא מעט מחלות ושניהם זקוקים למעקב רפואי צמוד. לרעייתו של המערער אין רישיון נהיגה, כך שרק המערער הוא זה שיכול להתנייד. המערער מתגורר בכפר מכר ועליו לעבור טיפולים בחיפה ובנהריה, על בסיס קבוע.

ל"א. נטען גם, שנוכח תרומתו של המערער, למדינה ולכלל הציבור לאורך שנים, יש מקום להתחשב במצבו הרפואי, וראוי להקל עליו, הן בעבודות השירות והן בתקופת הפסילה או למצער, לסייג את פסילת רישיון הנהיגה כך שבימים מסוימים יתאפשר למערער לנהוג על מנת שהוא יוכל לנסוע ולהסיע את רעייתו לטיפולים, וזאת יומיים בשבוע, בשעות מוגבלות. לעניין זה יש גם מקום, לטענת הסנגורים, להביא בחשבון שרוכב האופנוע המנוח, נהג במהירות גבוהה.

ל"ב. באת כוח המשיבה עתרה לדחיית הערעור וטענה, כי העונש, ולרבות גם תקופת הפסילה, אינם חורגים מרמת הענישה המקובלת, אדרבא, בית משפט קמא הקל על עונשו של המערער וגזר עליו עבודות שירות עקב נסיבותיו האישיות, ולמעשה כל השיקולים נשקלו על ידי בית משפט קמא, והעונש שהוטל על המערער הוא עונש מאוזן.

באת כוח המשיבה סבורה גם, שאין מקום לסייג את הפסילה, מה גם שהסיוג הזה איננו אפשרי לפיקוח ואכיפה, להבדיל מנהיגה לצרכי עבודה.

מוסיפה באת כוח המשיבה, כי הסיוג המבוקש משמעו שיומיים בשבוע יוכל המערער לחזור ולנהוג כאחד האדם, ולטעמה, על מנת להגיע לטיפולים רפואיים, ניתן גם למצוא פתרון אחר ולהגיע באמצעי תחבורה אחרים.

לטעמה של באת כוח המשיבה, אין בנימוקים שהועלו בערעור כדי להצדיק התערבות בענישה של בית משפט קמא, שהיא מאוזנת ואף מקלה.

הסנגורים מצדם הגישו אישורים רפואיים בנוגע למחלותיהם של המערער ורעייתו.

ל"ג. לאחר שנתנו דעתנו לעובדות כתב האישום, להכרעת הדין של בית משפט קמא, לעדויות האופי ושאר הראיות שהונחו בפני בית משפט קמא לעניין הענישה, ולאחר שעיינו בגזר הדין של בית משפט קמא, וכן נתנו דעתנו גם לאמור בתסקיר שירות המבחן, לנימוקי הערעור וטיעוניהם של באי כוח שני הצדדים בפנינו, ולרבות עיון בפסיקה הרלבנטית, מסקנתנו היא, שלמעט קיצור מסוים בתקופת פסילת רישיון הנהיגה בפועל אין הצדקה להתערב בגזר דינו המפורט והמנומק של בית משפט קמא.

ל"ד. במסגרת הערעור נטען, בין היתר, מטעמו של המערער, כי היה מקום להימנע מהרשעתו, אך טענה זו לא ניתנה לקבל, בוודאי לא בעבירות נשוא הדיון שבגינן הורשע המערער.

ל"ה. יתר על כן, הכלל הוא שבעבירות של גרימת מוות ברשלנות, בתאונות דרכים, יש מקום להחמיר בענישה ולהטיל על מי שמורשע בדיון, עונש מאסר בפועל ופסילת רישיון לתקופה ממושכת.

אנו מפנים לע"פ 708/10 **שלאפה נ' מדינת ישראל**, מיום 14.6.10: **"נגע תאונות הדרכים הגיע זה מכבר לממדים מבהילים, עד ששוב, אין להסתפק במלל מרתיע, ויש להגיב, במקרים הראויים, בענישה מחמירה, עד כדי השמתו של הנהג העבריין מאחורי סורג ובריח"**.

וכן ע"פ 5787/04 **שחאדה נ' מדינת ישראל** (מיום 8.9.04): **"תאונות הדרכים המתרחשות בכבישי הארץ חדשים לבקרים בשל נהיגה רשלנית או פזיזה, גובות מחיר יקר מידי בנפש וכבר נפסק על ידינו לא אחת, כי אין מקום לענישה סלחנית מידי במקרים אלה, ויש להעדיף את הצורך להעביר לציבור מסר ברור ומרתיע, אלא אם כן, מתברר כי קיימות נסיבות אישיות חריגות ויוצאות דופן המצדיקות סטייה מרמת הענישה הראויה"**.

ל"ו. ברע"פ 4459/12 **ניר דגן נ' מדינת ישראל** (מיום 10.6.12), כותב כב' השופט א' שוהם, בפסקה 10 של החלטתו: **"לפיכך, קבעה ההלכה הפסוקה, כי בעבירות מסוג זה יש להטיל על העבריין עונש מאסר בפועל ופסילת רישיון לתקופה ממושכת (רע"פ 6358/10 כבהא נ' מדינת ישראל (מיום 24.3.11))"**.

יצוין, שברע"פ 4459/12 מדובר היה במקרה שבו נגזרו על המערער 8 חודשי מאסר בפועל ופסילה מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 10 שנים בפועל, וזאת לאחר שהורשע במסגרת הסדר טיעון. עונש זה, שנגזר בבית המשפט לתעבורה, אושר בבית המשפט המחוזי, ובקשת רשות הערעור נדחתה, כשצוין בין היתר, כי: **"בית המשפט לתעבורה נתן דעתו על נסיבותיו האישיות של המבקש וראה לנגד עיניו גם את תסקיר שירות המבחן החיובי וקבע כי אין**

מקום לחרוג ממדיניות הענישה האמורה. גם בית המשפט המחוזי, לא סבר כי יש מקום להקל בגזר הדין שהושת על המבקש, על אף "שסבל באופן משמעותי כתוצאה מאותה תאונה".

ל"ז. כמו כן, אנו מפנים לע"פ 1688/07 מדינת ישראל נ' אלעוברה: "בתי המשפט מחויבים ומצווים להתריע ולהרתיע באמירה ברורה מפני החומרה והסכנה המופלגת הכרוכה בנהיגה תוך התרשלות רבתי, וממחיר הדמים הנורא הנגבה אגב כך. עברייני הדרכים באים כרגיל מרקע נורמטיבי, ושיקולי השיקום נדחים דרך כלל בעניינם מפני אינטרס הציבור וההגנה על חייו וגופו בעת שנוסע הוא לתומו בדרכים או חוצה אותם רגלית".

ל"ח. הגם, שגם לגבי עבריו תעבורה אין להתעלם מנסיבות אישיות, הרי שככל שתוצאות העבריינות חמורות יותר, פוחתת הנכונות להתחשב בשיקולים אינדיבידואליים בענישה, עיינו בע"פ 3821/08 מג'דוב נ' מדינת ישראל: "תופעת הפגיעות בנפש ובגוף עקב תאונות דרכים המשתוללות בכבישי הארץ מחייבת את מערכת בית המשפט לגייס את כוחותיה למלחמה יעילה, בכלים הקיימים, כדי לסייע במיגור מכת התאונות וקטילת חיי אדם תמימים עקב התנהגות עבריינית על הכביש. בין האמצעים הנתונים בידי מערכת בית המשפט, מצוי כלי הענישה. ראוי להשתמש בו באופן שיציג את תכליתו, ויביא, בין שאר האמצעים הננקטים, להחדרת המודעות, לכללי המותר והאסור בנהיגה בכביש, ולסכנות האורבות מהפרתן. בתוך כך, אין להתעלם מנסיבותיו האישיות של עבריו תעבורה, אולם ברי, כי ככל שתוצאות עבריינותו חמורות יותר, כך הנכונות להתחשב בשיקולים אינדיבידואליים בענישה, תלך ותפחת" (ההדגשה שלנו).

ל"ט. מהתם להכא: מעיון בגזר דינו המפורט והמנומק של בית משפט קמא, עולה, כי בית המשפט הביא בחשבון את מלוא השיקולים הרלבנטיים והראויים שהיה עליו להתחשב בהם, ובכלל זה גם את העובדה שרשלנותו של המערער במקרה שבפנינו אינה נופלת במדרג הגבוה, וכן שלא ניתן להתעלם מרשלנותו התורמת של רוכב האופנוע המנוח, שנהג בדרך עירונית במהירות גבוהה של כ- 80 קמ"ש, משמע, 30 קמ"ש מעל המהירות המותרת בקטע הדרך שבו אירעה התאונה.

בית משפט קמא גם הביא בחשבון את עברו התעבורתי של המערער, הנוהג מאז שנת 1963, ורשומות לחובתו 9 הרשעות תעבורה קודמות (האחרונה משנת 2008), ולכן גם קבע בית משפט קמא: "עברו התעבורתי של הנאשם אינו מכביד, ויש בו כדי להעיד על כך שביצוע העבירות במקרה דנן, איננו מעיד על דפוס הנהיגה שלו".

מ'. בית משפט קמא אף הביא בחשבון, כי התאונה התרחשה בשנת 2005 וההליכים בבית המשפט התמשכו מאז ועד היום. משקל מסוים גם נתן בית משפט קמא, לנסיבות האישיות של המערער ולתרומתו המשמעותית לחברה הישראלית, כשבזכות פועלו רבים מן האזרחים הערביים של המדינה התנדבו לשירות הלאומי.

כמו כן, ציין בית משפט קמא את העובדה שבמועד גזר הדין היה המערער כבן 71 וחולה.

מ"א. בית משפט קמא, כעולה מגזר הדין, נמנע מלהטיל על המערער עונש מאסר בפועל לריצוי מאחורי סורג ובריה,

ובשים לב לכלל הנסיבות והשיקולים שפורטו בגזר הדין, הסתפק בהטלת 6 חודשי מאסר בפועל לריצוי בעבודת שירות (לאחר שנתקבלה חוות דעת הממונה על עבודות שירות), ובכך אנו סבורים שבית משפט קמא הלך כברת דרך לקראת המערער, ואין, אפוא, כל הצדקה להתערבותנו בענישה זו.

מ"ב. גם לא ראינו מקום להיענות לבקשת הסנגורים שהועלתה בשעת הדיון בפנינו, דהיינו, שפסילת רישיון הנהיגה תסויג באופן שיומיים בשבוע יתאפשר למערער לנהוג ברכב כדי שהוא ורעייתו יגיעו לטיפולים רפואיים שעליהם לעבור.

לא ראינו הצדקה להורות על סיוג הפסילה (סעיף 36 א' של פקודת התעבורה) ואנו מפנים לרע"פ 4265/12 **ויטלי איליזרוב נ' מדינת ישראל** (מיום 14.6.12), שם צוין, בין היתר, בפיסקה י"ב: "**פשיטא כי הייתי רוצה לראות בשיקומו של המבקש, שבית המשפט לתעבורה ראה אל נכון בפרנסתו נדבך חשוב בו. ואולם, מסכים אני עם בית המשפט המחוזי, אשר לא התעלם מן השיקול הכלכלי, כי הסיוג במקרה דנן מרוקן מתוכן את משמעות הפסילה כשלעצמה...**".

מ"ג. יחד עם זאת, סברנו שבהתחשב בגילו של המערער (כבן 72 כיום), מצבו הרפואי, השנים שחלפו מאז אירוע התאונה, העובדה שעברו התעבורתי של המערער איננו מכביד, כמו גם העובדה, כפי שקבע בית משפט קמא, שרשלנותו של המערער לא הייתה במדרג הגבוה, מחד גיסא, ומאידך גיסא, אף הייתה תרומת רשלנות מצד המנוח לאירוע התאונה, וכן בהתחשב בכל שאר הנסיבות האישיות, כפי שהובאו בהרחבה בפני בית משפט קמא, כי ניתן להפחית במידה מסוימת מתקופת פסילת רישיון הנהיגה בפועל ולהעמיד תקופת פסילה זו על 5 שנים (בניכוי 45 ימי הפסילה המינהלית), ולעניין זה בלבד, אנו מתערבים בגזר דינו של בית משפט קמא.

מ"ד. התוצאה מכל האמור לעיל, היא כדלקמן:

1. כפי שכבר נקבע בהחלטתנו מיום 6.3.14, אנו דוחים את הערעור על הכרעת הדין.
2. אנו מקבלים חלקית בלבד את הערעור על גזר הדין במובן זה שתקופת הפסילה בפועל של המערער מלקבל או מלהחזיק רישיון נהיגה תועמד על תקופה של 5 שנים, בניכוי ימי הפסילה המינהלית.
3. כל שאר חלקי גזר דינו של בית משפט קמא עומדים בעינם ללא כל שינוי.
4. המערער יתייצב בתאריך **29.6.14** בשעה 08:00 בבוקר, במשרד הממונה על עבודות שירות שבמתחם **תחנת משטרת טבריה**, לצורך קליטה והצבה בעבודת שירות שבה יועסק 5 ימים בשבוע, 8.5 שעות עבודה יומיות, במגבלות שפורטו בחוות דעתו של הממונה.
5. לא יאוחר מתאריך **26.6.14** שעה 11:00 לפנה"צ, יפקיד המערער את רישיון הנהיגה שלו במזכירות

בית משפט השלום לתעבורה בעכו.

למזכירות:

לפי המוסכם בין באי כוח הצדדים, יש להמציא לסנגורים ולפמ"ח העתק של פסק דינו בדואר.

בנוסף, יש להמציא את העתק פסק דינו לממונה על עבודות שירות, ולבית משפט השלום

לתעבורה בעכו.

ניתן היום, י"ט אייר תשע"ד, 19 מאי
2014, בהעדר הצדדים.
יגאל גריל, סגן נשיא
אב"ד

שמואל ברלינר, שופט

ברכה בר-זיו, שופטת